

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ตำบลดอนพุด
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด
จังหวัดสระบุรี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๑.๒ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (ฉบับสมบูรณ์) จัดทำขึ้นเพื่อให้รับทราบปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตำบลร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยมีการจัดทำให้ ครอบคลุมตามประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ทุกด้าน เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตรปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตร อย่างยั่งยืนต่อไป

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ต้องขอขอบคุณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหน่วยงานราชการต่างๆ และผู้นำท้องถิ่นทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น และผู้สนใจต่อไป

นายชัชชนิพัฒน์ พัฒชนะ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

สารบัญ

	หน้า
	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข-ค
สารบัญตาราง	ง-จ
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๓
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๓-๖
๓ สภาพภูมิอากาศ	
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๖
๓.๒ ฤดูกาล	๖
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๗
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๘
๔ เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๙
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๙
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๐
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๑
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๑๓
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท	๑๔
๖.๔ การศึกษา	๑๔
๖.๕ สาธารณสุข	๑๔
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๔
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๕
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๖
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๑๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอดอนพุด	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๑๙
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๖
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๓๗
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอดอนพุด	
๑. แนวทางการพัฒนา	๓๙
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๓๖
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๓๖
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๑
๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๒
บรรณานุกรม	๔๔
ภาคผนวก	
โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ ปี ๒๕๖๕	๔๕
โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	๔๗
โครงการสร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจร	๔๘
โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรอำเภอดอนพุดจังหวัดสระบุรี	๔๙

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒
ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๕
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๔	๗
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ปี พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๔	๘
ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอ ดอนพุด จังหวัดสระบุรี ปี ๒๕๖๓	๑๑
ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๑
ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านประมง	๑๒
ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔	๑๓
ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอดอนพุด	๑๓
ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๕
ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๖
ตารางที่ ๑๓ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๑๗
ตารางที่ ๑๔ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๗
ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๘
ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๙
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๐
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๐
ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๑
ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๒
ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอดอนพุด	๒๓
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๓
ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๓
ตารางที่ ๒๖ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๔
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด	๒๕
ตารางที่ ๒๘ แสดงทรัพยากรดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๖
ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๒๙
ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๐

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๐
ตารางที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๑
ตารางที่ ๓๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๔
ตารางที่ ๓๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๓๕
ตารางที่ ๓๕ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๖
ตารางที่ ๓๖ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๓๗

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอดอนพุด	๑
ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอดอนพุด	๓
ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอดอนพุด	๕
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลดอนพุด	๖
ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	๗
ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	๘
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงเส้นทางระหว่างตำบลดอนพุด	๙
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมตำบลดอนพุด	๑๐
ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำธรรมชาติตำบลดอนพุด	๑๑
ภาพที่ ๑๐ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี	๑๒
ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร คราวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลดอนพุด	๑๓
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด	๑๕
ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลดอนพุด	๑๖
ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลดอนพุด	๑๗
ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลดอนพุด	๑๙
ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลดอนพุด	๒๐
ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลดอนพุด	๒๑
ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลดอนพุด	๒๒
ภาพที่ ๑๙ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๒๔
ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลดอนพุด	๒๖
ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลดอนพุด	๒๖
ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลดอนพุด	๒๗
ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลดอนพุด	๒๗
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดอนพุด	๒๘
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดอนพุด	๒๘
ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลดอนพุด	๒๙
ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลดอนพุด	๒๙
ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอดอนพุด	๓๐
ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดอนพุด	๓๐
ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดอนพุด	๓๑
ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลดอนพุด	๓๑
ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว ตำบลดอนพุด	๓๓
ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลดอนพุด	๔๔
ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก ตำบลดอนพุด	๔๕

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน
๑	หนองกระทะ
๒	ดอนพุด
๓	ดอนพุด
๔	เขารีด
๕	ดอนพุด

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

หมู่	ชาย	หญิง	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
๑	๘๘	๙๕	๑๘๓
๒	๒๐๙	๒๐๙	๔๑๘
๓	๑๑๕	๑๑๓	๒๒๘
๔	๘๗	๗๓	๑๖๐
๕	๗๐	๖๖	๑๓๖
รวม	๕๖๙	๕๕๖	๑,๑๒๕

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

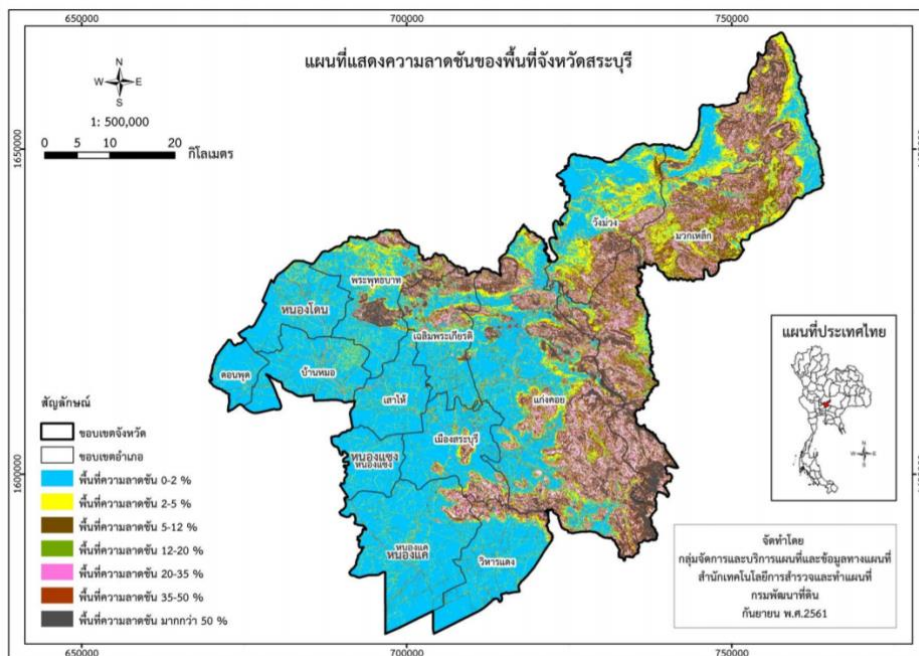
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลตอนพูด ไม่มีพื้นที่ป่าไม้ และที่ราบสูง

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

ตำบลตอนพูด มีพื้นที่ความลาดชัน ๐-๒ เปอร์เซ็นต์ ลักษณะพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ

การกระจายตัวของพื้นที่เป็นแบบต่อเนื่อง

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอตอนพูด

(ที่มา <http://www.lddservice.org/services/fileproject>, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในตอนพูด มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑

ชุดดิน : ชุดดินโคกกระเทียม (Khok Krathiam Series: Kk)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวสีดำนี้อาบน้ำมาก มีรอยแตกกระแหงกว้างและลึก ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว

ปัญหา : ดินเหนียวจัด โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง แตกกระแหงกว้างและลึก ดินเปียกเหนียวมาก ทำให้การไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนเมื่อดินมีความชื้นเหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว ไถกลบตอซังและทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๔

ชุดดิน : ชุดดินสิงห์บุรี (Sing Buri: Sin)

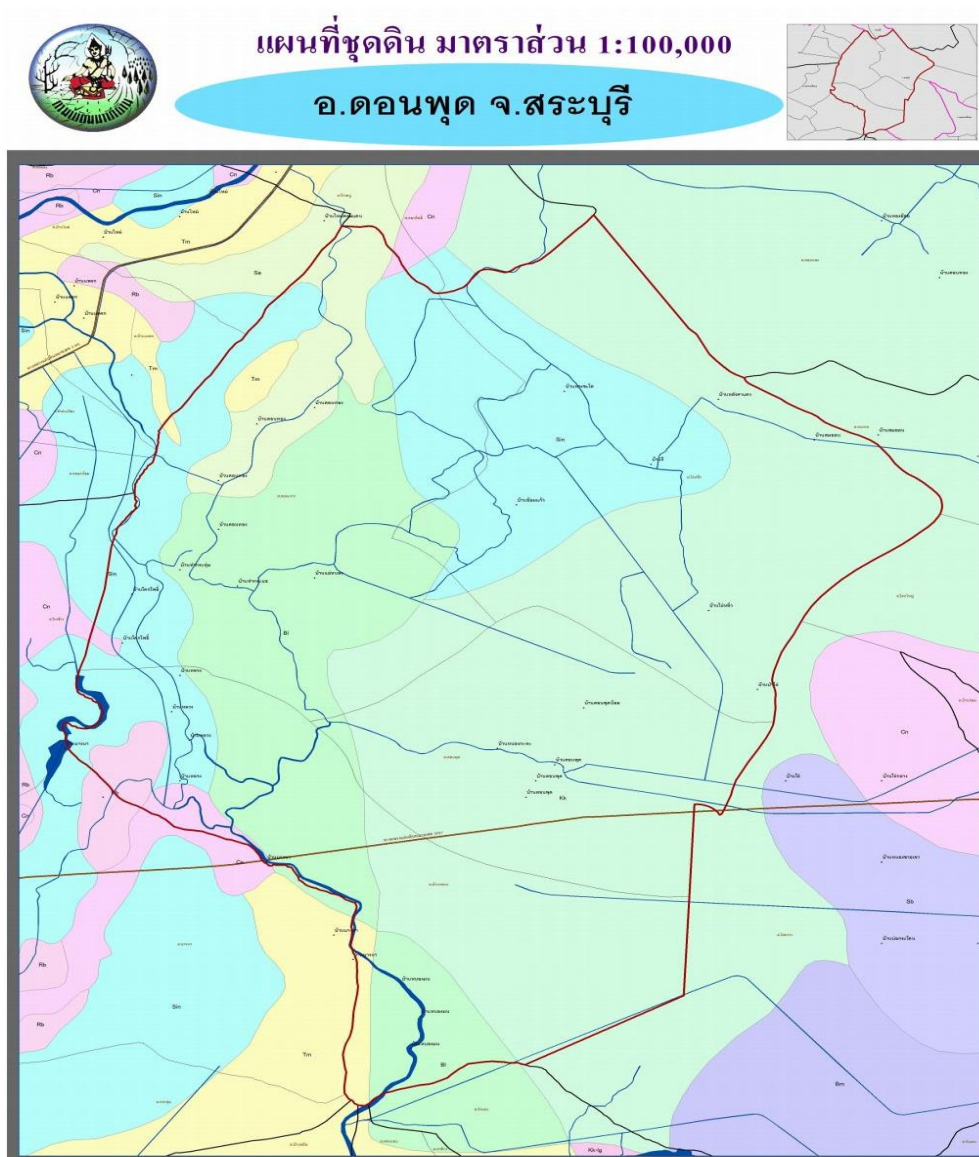
ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุยังน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางจัดการ :

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

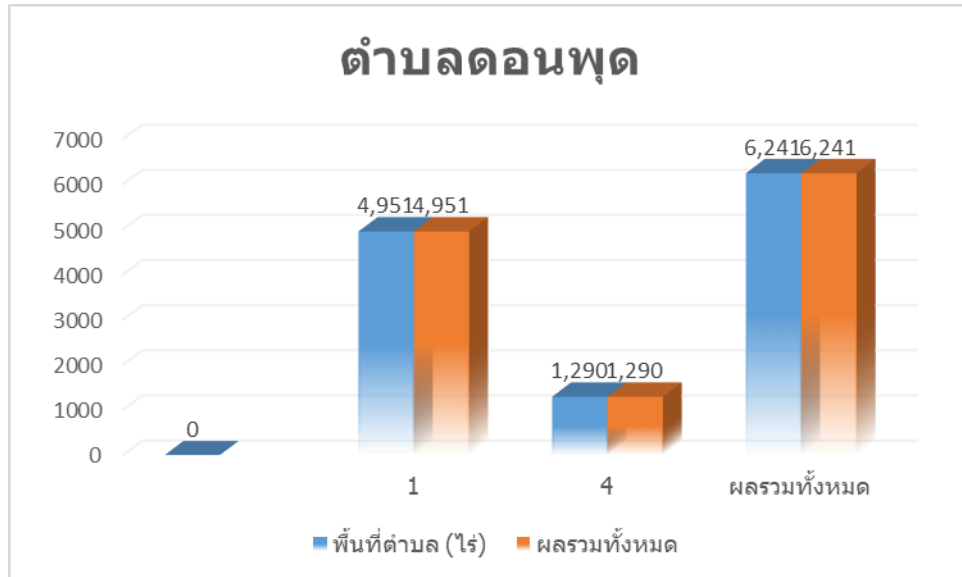

ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอดอนพุด
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน ,พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินตำบลดอนพุด จังหวัดสระบุรี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)	ผลรวมทั้งหมด
	ดอนพุด	
๑	๔,๙๕๑	๔,๙๕๑
๔	๑,๒๙๐	๑,๒๙๐
ผลรวมทั้งหมด	๖,๒๔๑	๖,๒๔๑

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลดอนพุด ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุม ๒ ชนิด ซึ่งพัดประจำเป็นฤดูกาล โดยพัดจากทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีอิทธิพลทำให้อำเภอดอนพุด มีอากาศหนาวเย็นและแห้ง และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่ในฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกทั่วไป ทั้งนี้อำเภอดอนพุดมีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู (Tropical Savanna Climate, Aw) โดยจะมีฝนน้อยแห้งแล้งในช่วงฤดูหนาว อุณหภูมิค่อนข้างสูงในฤดูร้อน และมีฝนตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จากการพัดผ่านของลมมรสุม

๓.๒ ฤดูกาล

- แบ่งอุณหภูมิตามช่วงฤดูกาล ๓ ฤดูกาล ดังนี้

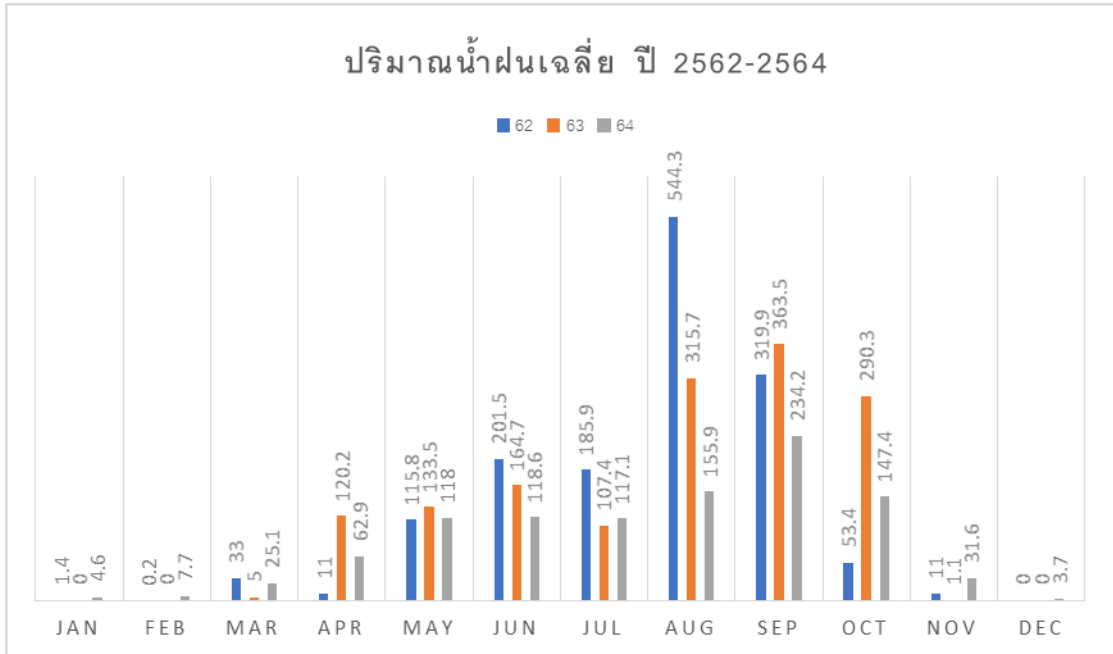
๑) ฤดูร้อน เป็นช่วงสั้นๆในช่วงปลายเดือนมีนาคม - ต้นเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนที่สุดของปีจะอยู่ในช่วงเดือนเมษายน - ต้นเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้อาจเกิดพายุฤดูร้อนในบางพื้นที่ โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๓๒ - ๓๘ องศาเซลเซียส

๒) ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดมาจากมหาสมุทรอินเดียและทะเลอันดามัน ทำให้เกิดฝนตกในระหว่างเดือนพฤษภาคม - ต้นเดือนตุลาคม โดยมีอิทธิพลของร่องมรสุมและพายุหมุนเขตร้อนเสริมปริมาณน้ำฝนในช่วงปลายฤดูฝน โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๘ - ๓๒ องศาเซลเซียส

๓) ฤดูหนาว ได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัดผ่านผืนแผ่นดินใหญ่ของจีน ทำให้ลมเย็นและแห้งปรากฏชัดเจนในระหว่างปลายเดือนตุลาคม - ต้นเดือนมีนาคม ช่วงเวลานี้มีอากาศเย็น และฝนตกน้อยมากเป็นช่วงฤดูแล้งของอำเภอดอนพุด โดยอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ ๒๐ - ๒๘ องศาเซลเซียส

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ตำบลดอนพุด มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๔ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๑๓๓.๖ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน กรกฎาคม – กันยายน ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม โดยมีปริมาณ ๔.๖ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน..โดยมีปริมาณ ๒๓๔.๒ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๕)

ภาพที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ (ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๕)

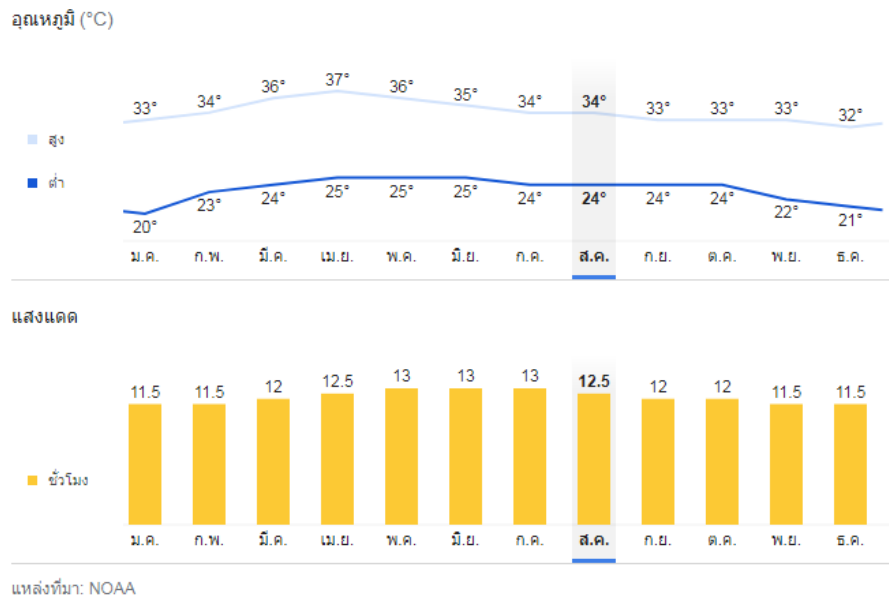
ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย(มม.)
๑	มกราคม	๔.๖
๒	กุมภาพันธ์	๗.๗
๓	มีนาคม	๒๕.๑
๔	เมษายน	๖๒.๙
๕	พฤษภาคม	๑๑๘
๖	มิถุนายน	๑๑๘.๖
๗	กรกฎาคม	๑๑๗.๑
๘	สิงหาคม	๑๕๕.๙
๙	กันยายน	๒๓๔.๒
๑๐	ตุลาคม	๑๔๗.๔
๑๑	พฤศจิกายน	๓๑.๖
๑๒	ธันวาคม	๓.๗
	รวม	๑,๐๒๖.๘
	เฉลี่ย/ปี	๘๕.๕๖

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ. ๒๕๖๕

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลดอนพุดมีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๕ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๕ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๕)

ภาพที่ ๖ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ (ที่มา : NOAA, พ.ศ. ๒๕๖๔)

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยตำบลดอนพุด ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

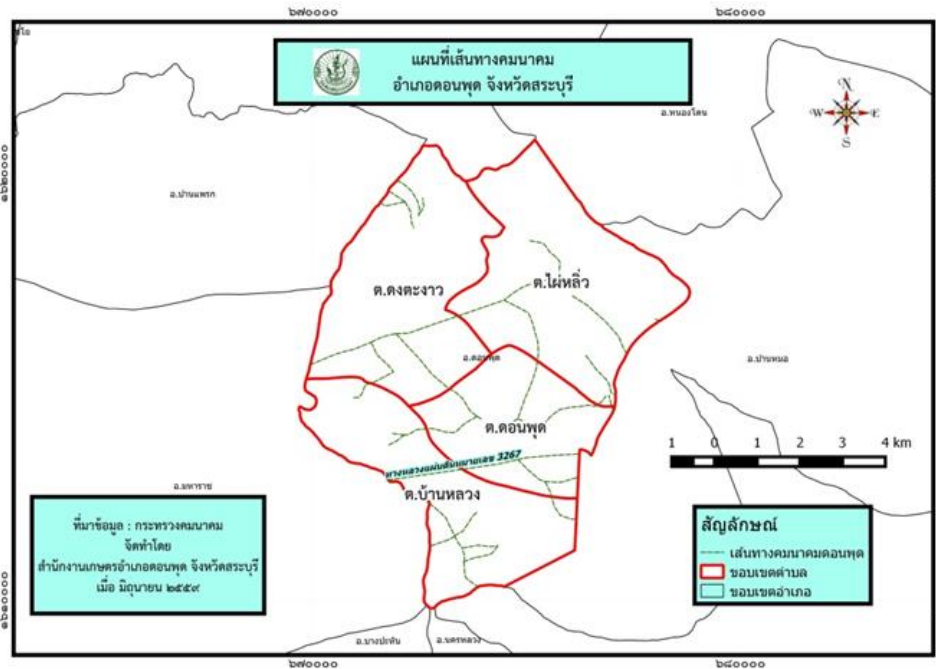
เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๐	๓๐	๒๕
กุมภาพันธ์	๒๓	๓๔	๒๘.๕
มีนาคม	๒๔	๓๖	๓๐
เมษายน	๒๕	๓๗	๓๑
พฤษภาคม	๒๕	๓๖	๓๐.๕
มิถุนายน	๒๕	๓๕	๓๐
กรกฎาคม	๒๔	๓๔	๒๙
สิงหาคม	๒๔	๓๔	๒๙
กันยายน	๒๔	๓๓	๒๘.๕
ตุลาคม	๒๔	๓๓	๒๘.๕
พฤศจิกายน	๒๒	๓๓	๒๗.๕
ธันวาคม	๒๑	๓๒	๒๖.๕

ที่มา : NOAA พ.ศ. ๒๕๖๔

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ตำบลดอนพุดมีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางถนนสาย สป.๓๑-๐๐๔๗ บ้านดอนพุด-บ้านโคกโพธิ์ ถนนคอนกรีต และถนนลาดยางภายในหมู่บ้านเป็นเส้นทางเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และใช้ในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร (ภาพที่ ๗)

ภาพที่ ๗ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กระทรวงคมนาคม, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ภาพที่ ๘)

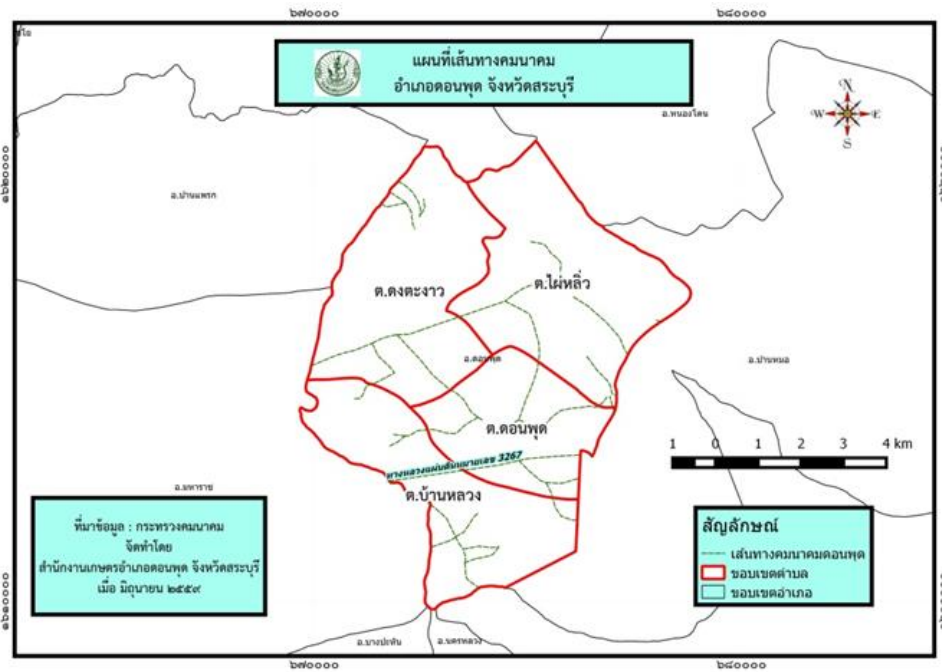
ทางรถไฟ(ไม่มี).....

ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก คือ อ่างทอง - ท่าเรือ

สถานีขนส่งผู้โดยสาร จำนวน-..... สถานี (ถ้ามี) มีสายเดินรถประจำทางระหว่างอำเภอ/จังหวัด ได้แก่ รถตู้สาย ๔๖๔ สระบุรี - สุพรรณบุรี โดยเส้นทางผ่าน ได้แก่ บขส.สระบุรี (จอดด้านนอกติดรถตู้ นครนายกและรถตู้ ๔๐๔ - ศาลากลาง - ประกันสังคม - เส้าไห้ - แยกหนองแขง - โรงทอ - ท่าหลวง - ท่าลาน - ท่าเรือ - ดอนพุด - เจ้าปลุก - อ่างทอง (เข้า บขส.อ่างทอง) - วิเศษชัยชาญ - ม่วงพันธ์- อบทม - ลาดताल - ท่าชุมนุ้ม - ไผ่วง - โพธิ์พระยา - บขส.สุพรรณบุรี เวลาเดินรถ : ๔.๓๐-๑๘.๒๐ น. (รถออกทุก ๒๐ นาที)

ทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๒๖๗ เส้นทางระหว่างอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ถึงอำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : กระทรวงคมนาคม, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลดอนพุด เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง (ภาพที่ ๙)

.....(ไม่มี).....

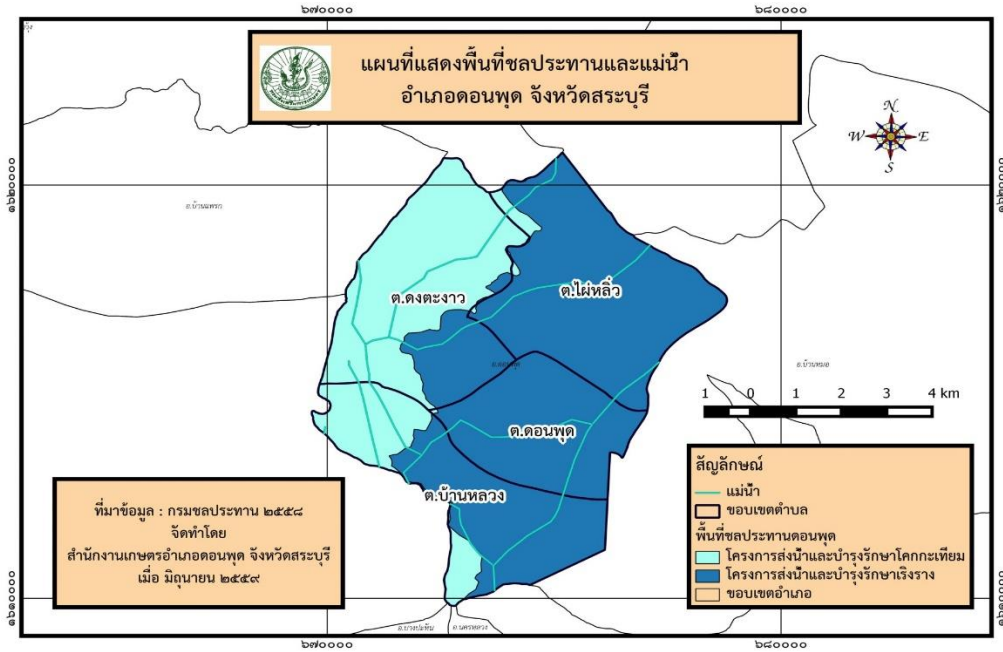
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

๑) คลองชัยนาท - ป่าสัก เป็นคลองชลประทานสายใหญ่ ซึ่งรับน้ำจากเขื่อนเจ้าพระยามาบรรจบกับแม่น้ำป่าสักที่อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยอยู่ในความดูแลของ โครงการชลประทานเริงราง มีคลองแยกสำหรับระบายน้ำให้เกษตรกรได้ใช้ในการเกษตรและอุปโภค ดังนี้

- คลอง ๒๓ ขวา (23R) ต้นคลองอยู่ที่ตำบลสร้างโคก อำเภอบ้านหมอ ไหลผ่านอำเภอบ้านหมอ ถึงตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

- คลอง ๒๔ ขวา (24R) ต้นคลองอยู่ที่ตำบลบ้านร่อม อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไหลผ่านตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ผ่านตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

- คลอง ร.๗ ซ เดินเรียกคลองเริงราง ต้นคลองอยู่ที่ตำบลบางโขมด จะไหลผ่านตำบลบ้านหมอ โคกใหญ่ ไผ่ขวาง จนมาถึงอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี เกษตรกรใช้เพื่อการเกษตรและใช้อุปโภคบริโภค

ภาพที่ ๙ แหล่งน้ำธรรมชาติอำเภอดอนมุด (ที่มา : กรมชลประทาน , พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลดอนมุด ประชากรมีอาชีพหลัก คือ การทำนา มีพื้นที่การเกษตร ๕,๕๙๑.๕๐ โดยอยู่ในพื้นที่ในเขตชลประทานทั้งหมด (ที่มา: แผนพัฒนาการเกษตร อำเภอดอนมุด พ.ศ. ๒๕๖๕) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตำบลดอนมุด มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๗ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕ ราย และวิสาหกิจชุมชน ๖ แห่ง สมาชิก ๑๓๗ ราย

ตารางที่ ๖ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอดอนมุด ปี ๒๕๖๕

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมดพื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
ดอนมุด	๗,๙๔๕	๕,๓๘๑.๕๐	-	-	-	๓๘	๒๕	๖๘	๕,๕๑๑.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนมุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
ดอนมุด	๑	-	-	-	-	-	-	๑๐	-
รวมทั้งหมด	๑๒	๕๐	-	-	-	๕๐	๗๐๐	๑๐	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอดอนมุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์-.....แห่ง คือ
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน-.....แห่ง คือ.....-.....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ ๑ แห่ง คือ

ชื่อฟาร์มเซนทราโก ที่ตั้ง หมู่ ๔ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ(ถ้ามี)

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่นๆ
ดอนพุด	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด	-	-	-	-	-	-	-

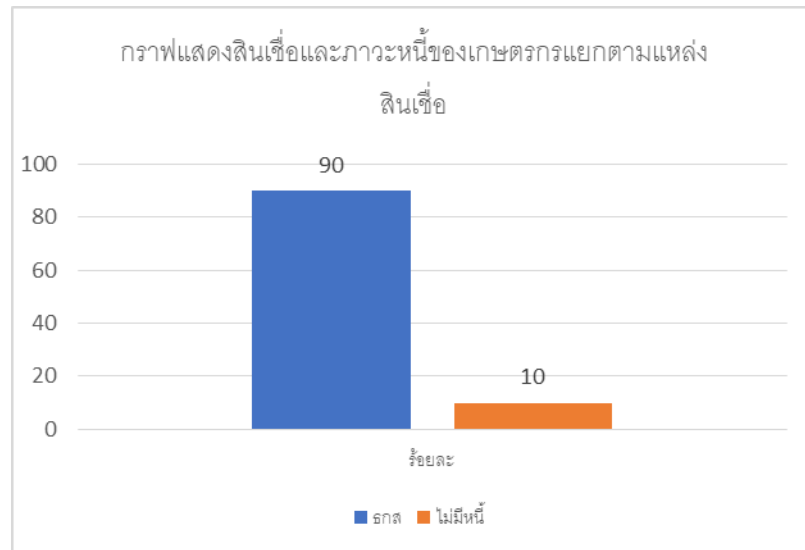
ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร๙๔๑ดอนพุด ไม่ตกเกณฑ์ จปฐ ซึ่งรายได้บุคคลเฉลี่ยอยู่ที่ ๑๑๕,๕๘๒ บาท/คน/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๕) รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๒๖,๖๑๙ บาท/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๕) รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย ๒๑,๖๑๗ บาท/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๕) รายจ่ายบุคคลเฉลี่ย ๙๘,๔๕๓ บาท/คน/ปี (ข้อมูล จปฐ ๒๕๖๕)

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ภาวะหนี้สินเกษตรกรอำเภอดอนพุด เป็นหนี้อยู่กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ ๙๐ และอีกร้อยละ ๑๐ ไม่เป็นหนี้

ภาพที่ ๑๐ แสดงสินเชื่อและภาวะหนี้ของเกษตรกรตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสระบุรี /ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) ในปี พ.ศ.๒๕๖๐ เท่ากับ ๒๓๖,๖๓๖ ล้านบาท และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัวประชากรอยู่ที่ ๓๓๐,๗๕๐ บาท/คน/ปี อยู่ลำดับที่ ๑๐ ของประเทศ และเป็นลำดับที่ ๒ ของภาคกลางตอนบน

ตารางที่ ๙ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๖๐

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ.				
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ภาคเกษตร	๑๒,๘๐๒	๑๑,๖๕๘	๑๒,๐๕๙	๑๑,๘๔๖	๑๒,๔๔๗
ภาคบริการ	๕๐,๐๙๘	๕๑,๕๐๑	๕๔,๘๒๒	๕๙,๑๙๕	๖๑,๔๔๘
ภาคอุตสาหกรรม	๑๔๓,๑๙๗	๑๔๔,๙๐๑	๑๕๑,๗๘๐	๑๕๑,๗๘๐	๑๖๒,๗๔๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๒๐๖,๐๙๗	๒๐๘,๐๖๐	๒๑๘,๖๖๑	๒๑๘,๖๖๑	๒๓๖,๖๓๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๒๘๓,๒๖๑	๒๘๙,๙๙๘	๓๐๔,๙๐๒	๓๐๔,๙๐๒	๓๓๐,๗๕๐
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๗๑๗	๗๑๗	๗๑๗	๗๑๗	๗๑๕

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒

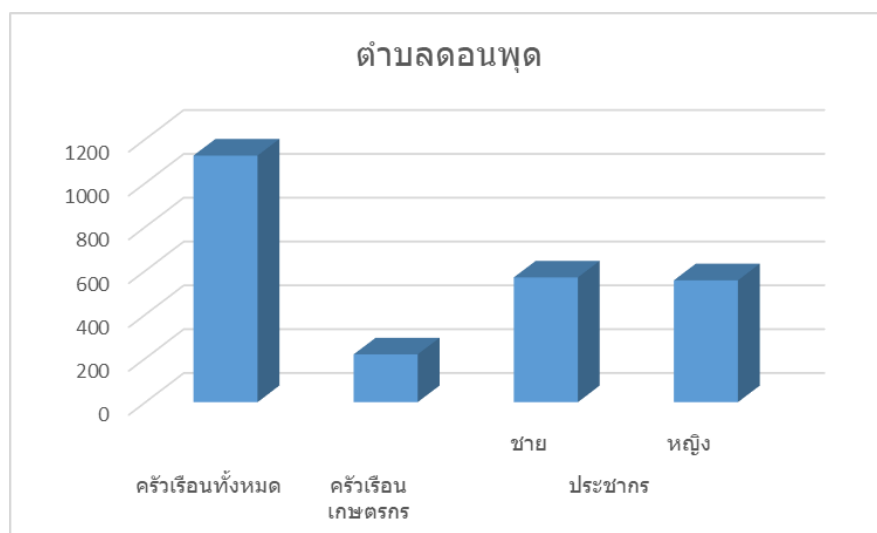
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ตำบลดอนพุด มีประชากรทั้งสิ้น ๑,๑๒๕ คน เป็นชาย ๕๖๙ คน หญิง ๕๕๖ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอดอนพุด

ที่	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	ดอนพุด	๑,๑๒๕	๒๑๘	๕๖๙	๕๕๖	๑,๑๒๕
	รวม	๑,๑๒๕	๒๑๘	๕๖๙	๕๕๖	๑,๑๒๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๑ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี (ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๔ การศึกษา

ตำบลดอนพุด มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๓ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล จำนวน ๑ แห่ง คือ

๑.๑ ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลดอนพุด

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา ๑ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนอนุบาลดอนพุด (พิพัฒน์ดวงราษฎร์บำรุง)

๓. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น-..... แห่ง คือ

๓.๑-.....

๔. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ

๔.๑ โรงเรียนดอนพุดวิทยา

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๑) โรงพยาบาลชุมชน ๑ แห่ง

๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง

๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง

๑.๒ สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

๑.๒.๑ คลินิกแพทย์-.....แห่ง

๑.๒.๒ คลินิกพยาบาล.....-.....แห่ง

๑.๒.๓ ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๒ แห่ง

๑.๒.๔ ร้านขายยาแผนโบราณ.....-.....แห่ง

๑.๓ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

๑.๓.๑ แพทย์ จำนวน ๓ คน

๑.๓.๒ ทันตแพทย์ จำนวน ๑ คน

๑.๓.๓ เภสัชกร จำนวน ๒ คน

๑.๓.๔ พยาบาล จำนวน ๑๕ คน

๑.๓.๕ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน ๑๐ คน

๑.๓.๖ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) จำนวน ๘๐ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชากรตำบลดอนพุด นับถือศาสนาพุทธทั้งอำเภอ ประมาณร้อยละ ๑๐๐

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ประเพณีกวนข้าวทิพย์ เพื่อระลึกถึงสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเหตุการณ์ที่นางสุชาดาได้กวนข้าวทิพย์ในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ แล้วนำไปถวายพระพุทธเจ้าก่อนที่จะตรัสรู้ ๑ วัน โดยถือว่ามีผลานิสงส์มาก ด้วยเหตุนี้ชาวพุทธจึงพร้อมใจกันกวนข้าวทิพย์ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา เทิดทูนพระเกียรติคุณด้วยความกตัญญูกตเวทิตาธรรม ข้าวทิพย์มธุปายาสนี้เชื่อกันว่า เมื่อทำครบถ้วนตามพิธีแล้ว จะเป็นสิริมงคลแก่ผู้ทำและผู้บริโภค สมควรจะเช่นสรวงเทพารักษ์ ผู้ที่ได้บริโภคข้าวทิพย์แล้ว จะประสบโชคลาภต่างๆ นานา ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ภัยพิบัติ ประสบสิ่งที่เป็นมงคล

- ประเพณีปิดทองไหว้พระวัดหนองมน เดือน ๑๑ แรม ๒ ค่ำ และแรม ๓ ค่ำ ของทุกปี

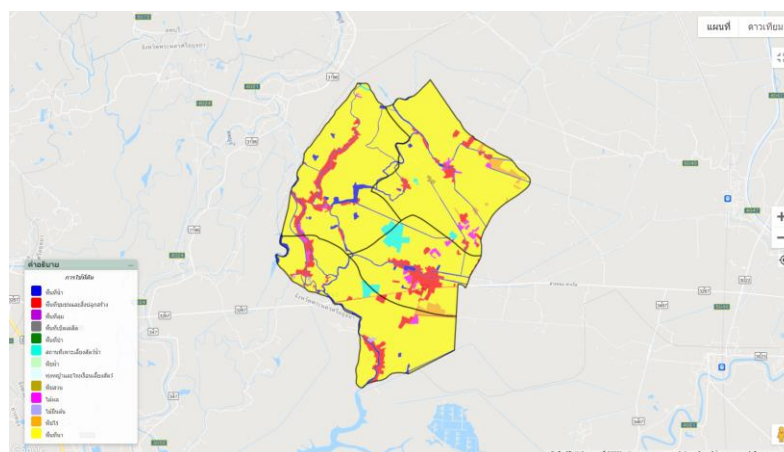
- ประเพณีแข่งเรือยาววัดหนองมน เดือน ๑๑ แรม ๓ ค่ำ ของทุกปี

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบลดอนพุด มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๗,๕๑๘ ไร่ รองลงมาคือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๒,๐๐๕.๕๐ ไร่ และพื้นที่น้ำ จำนวน ๓๐ ไร่

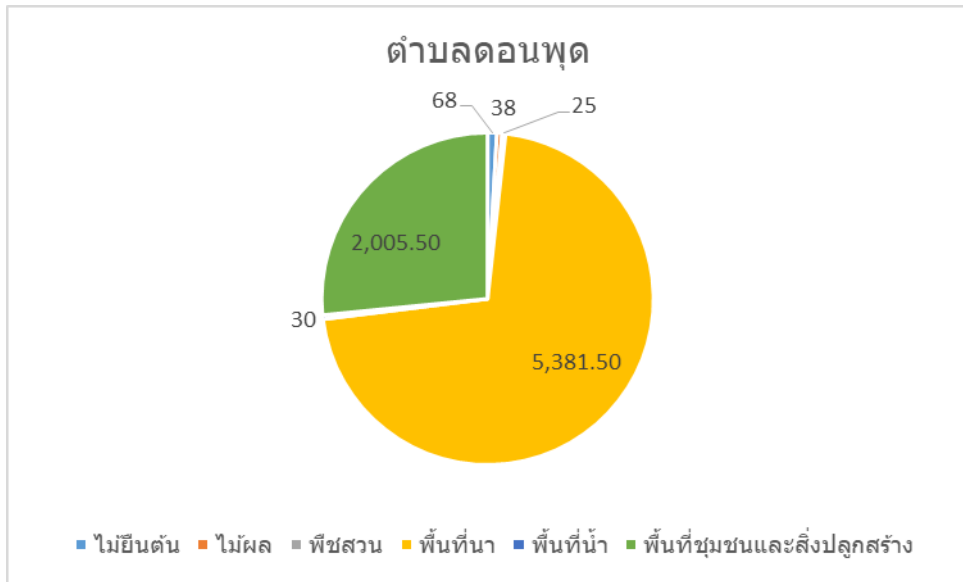
ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	-	-
พืชไร่	-	-
ไม้ยืนต้น	๖๘	๐.๙๑
ไม้ผล	๓๘	๐.๕๑
พืชสวน	๒๕	๐.๓๔
พื้นที่นา	๕,๓๘๑.๕๐	๗๑.๕๙
พื้นที่น้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่กลุ่ม	-	-
พื้นที่น้ำ	๓๐	๐.๔๐
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒,๐๐๕.๕๐	๒๖.๖๘
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๔)

ภาพที่ ๑๓ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๔)

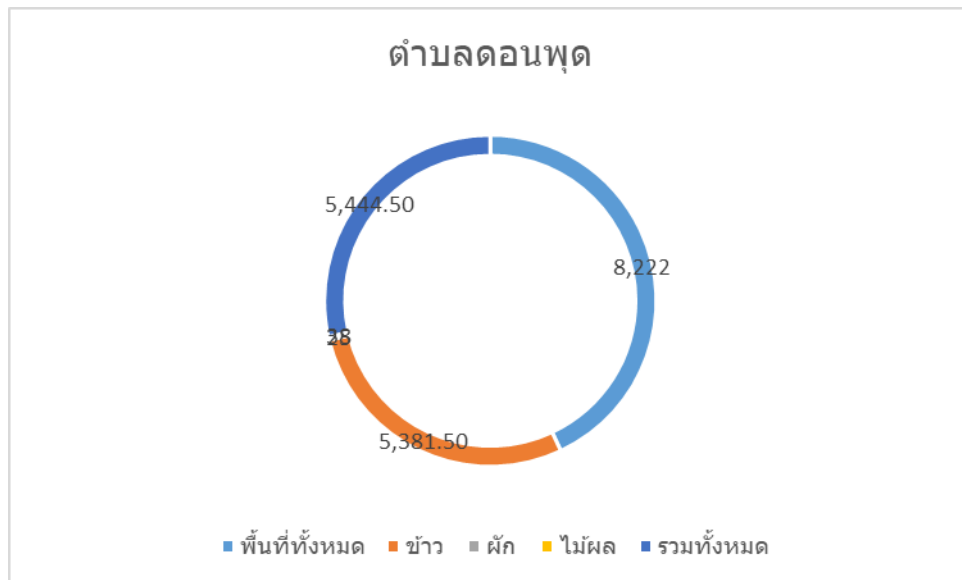
๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลดอนพุด พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๕,๓๘๑.๕๐ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชสวน รวม ๑๓๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี											รวมทั้งหมด
		ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	
ดอนพุด	๘,๒๒๒	๕,๓๘๑.๕๐	-	-	-	-	๒๕	-	-	-	๓๘	-	๕,๔๔๔.๕๐
รวม	๘,๒๒๒	๕,๓๘๑.๕๐	-	-	-	-	๒๕	-	-	-	๓๘	-	๕,๔๔๔.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๔ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอดอนพุด มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๓ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มเกษตรกรทำนาดอนพุด	นางมณีรัตน์ กิระติมาก	ข้าวไรซ์เบอร์รี่	๑๑๕	๓	ดอนพุด

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตารางที่ ๑๔ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๑
เครื่องดื่มน้ำ	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	-
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	-
รวม	๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด ,พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอดอนพุด

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนเสื้อผ้าสำเร็จรูป	๘	๑	ดอนพุด	๑๐	นางสาวสกุลตรา ทองทา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมข้าวชุมชนตำบลดอนพุด	๕๐	๒	ดอนพุด	๑๘	นางนงลักษณ์ ศีลา
วิสาหกิจชุมชนศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงเทศบาล ต.ดอนพุด	๑๕๙	๒	ดอนพุด	๗	นางรวิวรรณ เวชกิจ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรพื้นบ้านดอนพุด	๑๑๑	๑	ดอนพุด	๒	นายกิติชนม์ เอี่ยมสุวรรณ
วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ข้าวตำบลดอนพุด	๘๑	๑	ดอนพุด	๙๓	นายพันธุ์ทิพย์ พันธุ์แก้ว
วิสาหกิจชุมชนดอนพุดสมุนไพรไทย	๑๒๘	๒	ดอนพุด	๗	นางราศี พันธุ์แก้ว

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๕

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

ตำบลดอนพุด มีครั้วเรือนเกษตรกร จำนวน ๑๖๑ ครั้วเรือน โดยมีหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๕๐ ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๖ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๐๙ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๓ ตามลำดับ

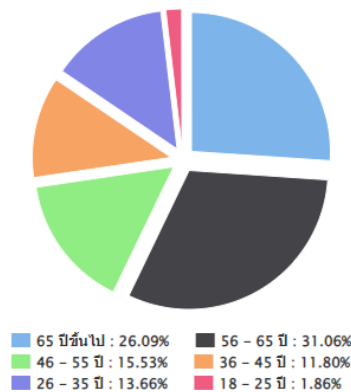
ตารางที่ ๑๘ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครั้วเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๔๒	๒๖.๐๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๕๐	๓๑.๐๖
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๕	๑๕.๕๓
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๙	๑๑.๘๐
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๒	๑๓.๖๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๓	๑.๘๖
รวม	๑๖๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครั้วเรือนจำแนกตามอายุ

หัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๑๕ แสดงหัวหน้าครั้วเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ.๒๕๖๕)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลดอนพุด มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๖๔ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๖

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๒๕	๗๗.๖๔
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๖	๒๒.๓๖

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

กราฟวงกลมแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๑๖ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลดอนพุด ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๙๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๐ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๑๓๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๑๓ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๗ ตามลำดับ

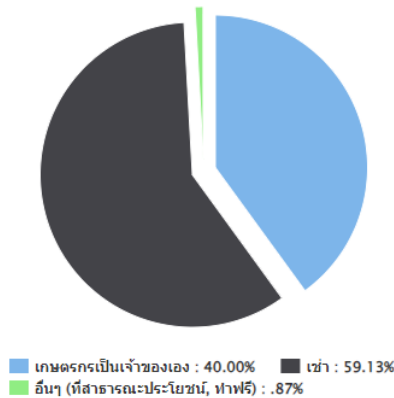
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๙๒	๔๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๒	๐.๘๗
เช่า	๑๓๖	๕๙.๑๓

ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

แผนกราฟวงกลมแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ลักษณะการถือครองที่ดิน

ภาพที่ ๑๗ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕)

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

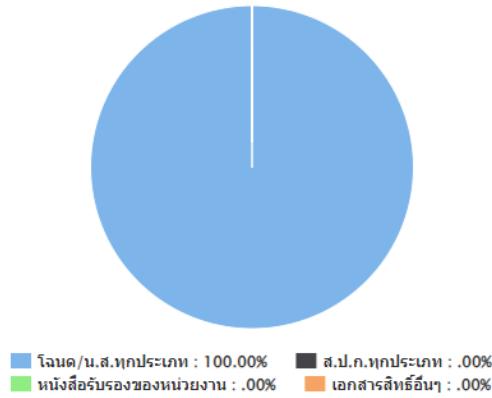
เกษตรกรตำบลดอนพุด มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๙๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ตามลำดับ รองลงมาคือไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐ และเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๙๒	๐	๐	๐	๙๒

ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

กราฟวงกลมแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์
ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๘ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : รายงานฐานข้อมูลระบบทะเบียนเกษตรกรสำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลดอนพุด มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๒๗ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕ ราย และวิสาหกิจชุมชน ๕ แห่ง สมาชิก ๑๑๕ ราย

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ดอนพุด	๑	๒๗	-	-	๑	๑๕	๖	๑๓๗	-	-	-	-
รวม	๑	๒๗	-	-	๑	๑๕	๖	๑๓๗	-	-	-	-

ที่มา : รายงานสรุปจำนวนสถาบันเกษตรกร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลดอนพุด มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย ๕ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ดอนพุด	-	๕	๑	๑	๑	๑	-	-	๑
รวม	๑	๕	๑	๑	๑	๑	-	-	๑

ที่มา : ทำเนียบศูนย์ ศพก.และศูนย์เครือข่าย สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลดอนพุดมีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๕ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๕ ราย และรองลงมาคือหมอดินอาสา ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสา มากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ดอนพุด	-	๑	๑	๑	๑	๕	-	-	-
รวม	-	๑	๑	๑	๑	๕	-	-	-

ที่มา : รายงานสรุปจำนวนอาสาสมัครเกษตร (อกม.) อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี พ.ศ.๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลดอนพุด มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลดอนพุด มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๓ คน

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ดอนพุด	๓ ราย	๑.นายมนูญ เอ็มกลม ๒.นายสิงห์ สุวรรณเย็น ๓.นางมณีนรัตน์ กิรติมาก	หมู่ ๓ ต.ดอนพุด อ.ดอนพุด จ.สระบุรี ๑๑ หมู่ ๒ ต.ดอนพุด อ.ดอนพุด จ.สระบุรี ๑๑๕ หมู่ ๓ ต.ดอนพุด อ.ดอนพุด จ.สระบุรี
รวม	๓ ราย		

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว

อำเภอดอนพุด มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่

แผนการผลิตรายกลุ่มของ...นาแปลงใหญ่ตำบลดอนพุด

ที่อยู่.....หมู่ ๓ ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี...

กิจกรรม.....ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตข้าวเพิ่มมูลค่าสินค้า.....

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๖๒๒ บาท/ต่อไร่ เป็น ๔,๘๘๘ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๙๐๐ กก/ไร่ เป็น ๑,๐๘๐ กก/ไร่ (๒๐%)
- เป้าหมายรายได้ ๗,๕๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย ๓,๘๘๘ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. ขอรับรองมาตรฐาน GAP ข้าว
๒. แปรรูปผลผลิตจากนาแปลงใหญ่
๓. เชื่อมโยงการผลิตและการตลาด

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานกลุ่มนาแปลงใหญ่ตำบลดอนพุด จังหวัดสระบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการรายจ่าย (ไร่)	ประมาณการรายได้ (ไร่)	
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
๑.การบริหารจัดการเพื่อการผลิต															
๑.๑ อบรมให้ความรู้ด้านการผลิตข้าว	←	→													
๑.๒ อบรมให้ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี		←	→												
๑.๓ ตรวจวิเคราะห์ดิน	←	→												๕๐๐	
๑.๔ ดำเนินการจัดหาปุ๋ย					←	→								๖๐๐	
๑.๕ การผลิตปุ๋ยหมัก	←	→													
๑.๖ การผลิตสารชีวภัณฑ์				←	→									๕๐๐	
๒.การบริหารจัดการกลุ่ม															
๒.๑ การถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรในเรื่องการจัดการกลุ่ม	←	→													
๒.๒ ประชุมสมาชิกกลุ่ม	←	→													
๓.การบริหารจัดการการตลาด															
๓.๑ ถ่ายทอดความรู้ด้านการตลาด							←	→							
๓.๒ ทำแผนธุรกิจของกลุ่ม							←	→							
๔.การผลิตข้าวของกลุ่มแปลงใหญ่															
๔.๑ การเพาะปลูก					←	→							←	→	นาปี ๓,๘๘๘ นาปรัง ๔,๘๘๘
๔.๒ การเก็บเกี่ยว			←	→					←	→					นาปี ๘,๕๐๐ นาปรัง ๘,๓๐๐
๔.๓ รายได้จากแหล่งอื่นๆ (การรับจ้างทางการเกษตรแก่สมาชิกและเกษตรกรทั่วไป)	←	→												๒๕,๐๐๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

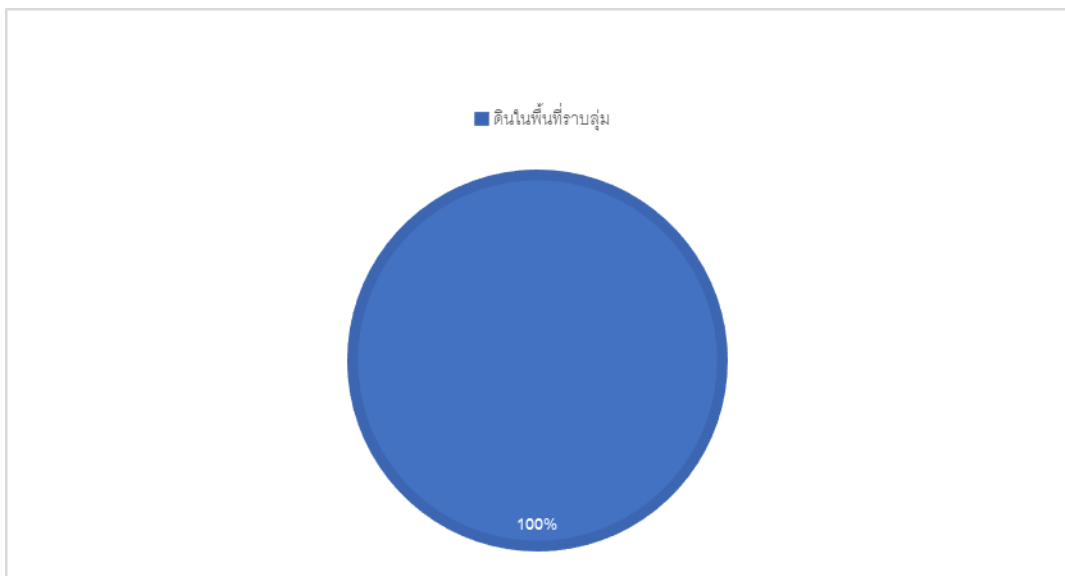
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลอนพุด ส่วนใหญ่เป็นดินในพื้นที่ราบลุ่ม ที่เหมาะแก่การปลูกข้าว

ตารางที่ ๒๘ แสดงทรัพยากรดินตำบลอนพุด จังหวัดสระบุรี

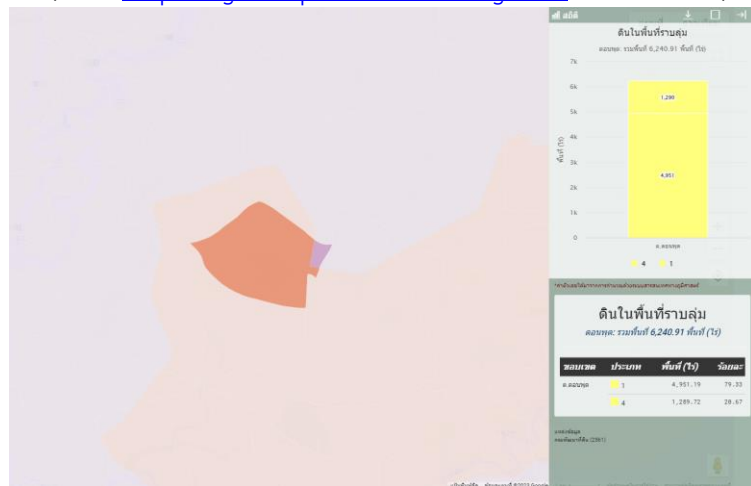
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๗,๙๔๕	๑๐๐

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลอนพุด อำเภออนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

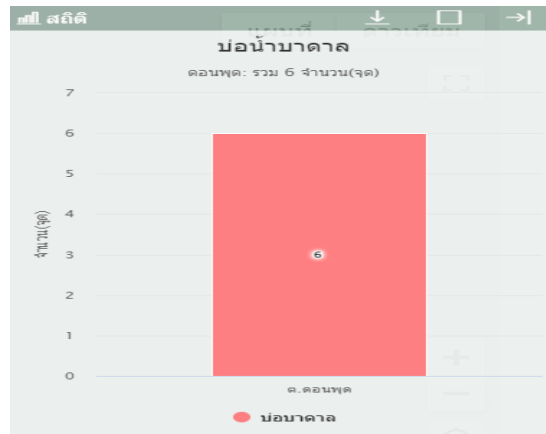
ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลอนพุด อำเภออนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๕)

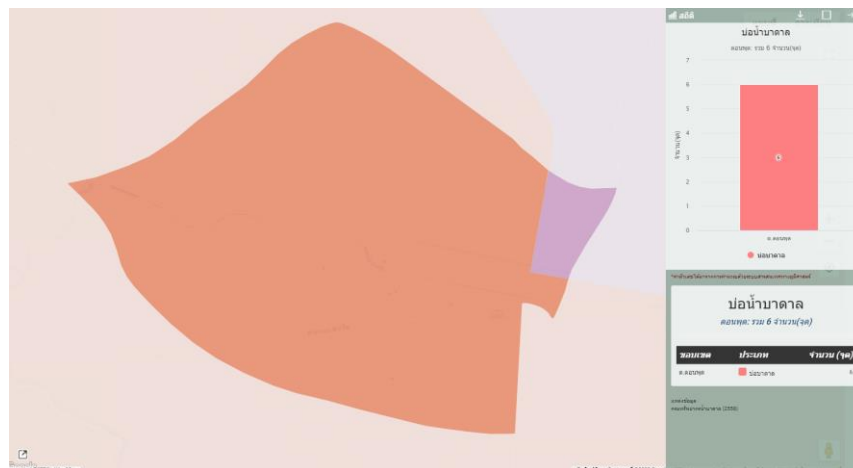
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลดอนพุด เป็นพื้นที่อาศัยน้ำชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ๙๗ % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อนบาดาลตำบลดอนพุด จังหวัดสระบุรี รวมทั้งสิ้น ๖ บ่อ

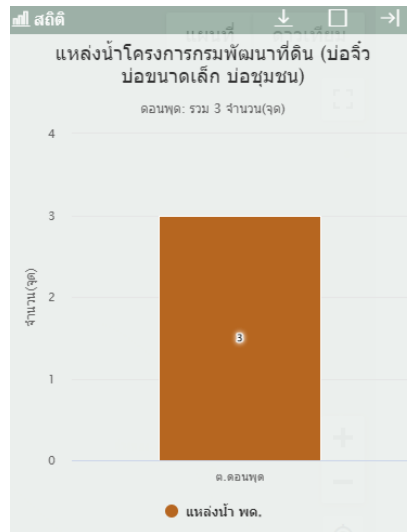

ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

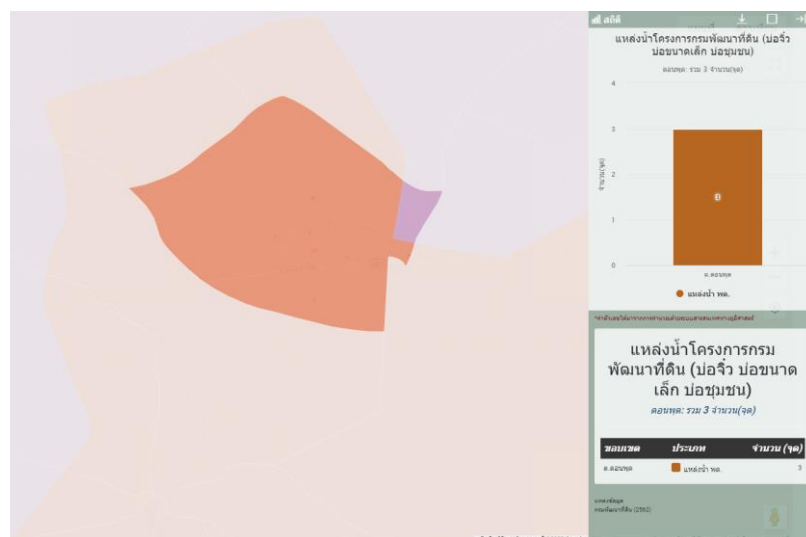

ภาพที่ ๒๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดิน จะได้รับการเติมจากฝน ตำบลดอนพุดมีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๓ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๓ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ๐ แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ๐ แห่ง

ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๔)

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

- ไม่มี

๑.๔ สีนค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้า ข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

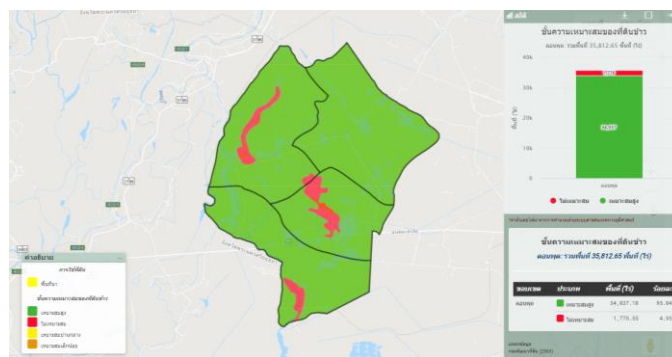
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลดอนพุด มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๖,๒๔๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๔๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๖๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓๔

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

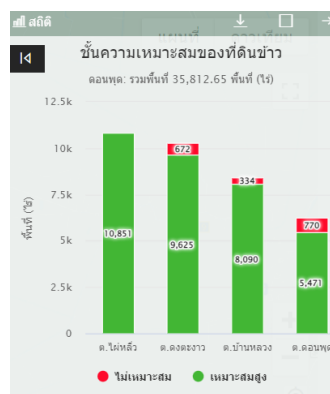
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก(S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
ดอนพุด	๕,๔๗๑	-	-	๗๗๐	๖,๒๔๑
รวม	๕,๔๗๑	-	-	๗๗๐	๖,๒๔๑

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับข้าว ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๔)

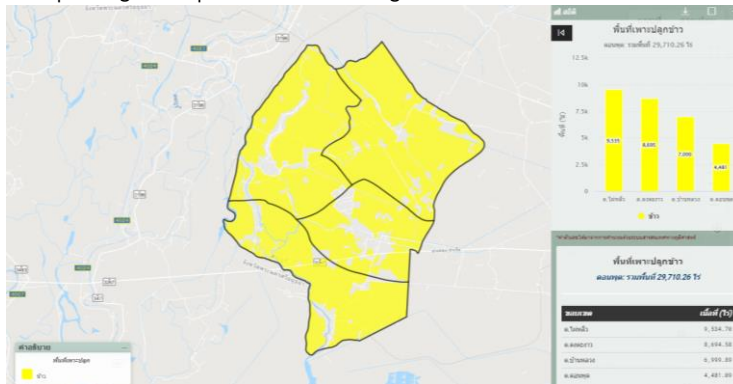
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่ข้าว จำนวน ๔,๔๘๑ ไร่ คิดเป็น ๑๕.๐๙ ของอำเภอดอนพุด ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	ดอนพุด	๔,๔๘๑
	รวม	๔,๔๘๑

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

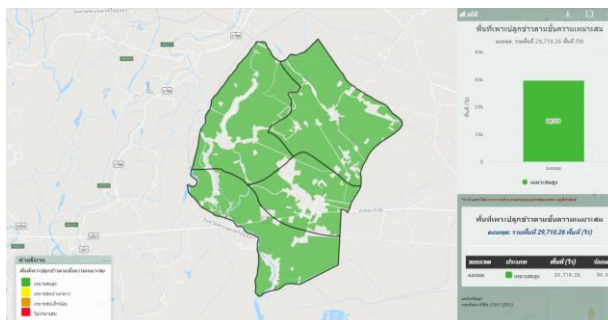
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลดอนพุด มีพื้นที่ปลูกตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๖,๒๔๑ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๔๗๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๖๗ พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗๗๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓๔

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
ดอนพุด	๕,๔๗๑	-	-	๗๗๐	๖,๒๔๑
รวม	๕,๔๗๑	-	-	๗๗๐	๖,๒๔๑

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๒๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี (ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/พ.ศ.๒๕๖๕>)

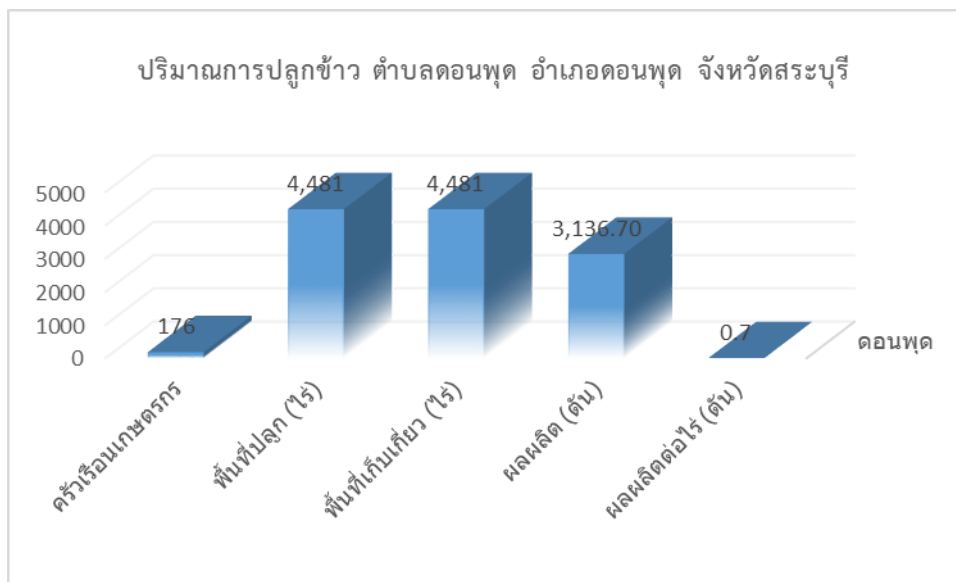
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลดอนพุด มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๔,๔๘๑ ไร่ ๑๗๖ ครัวเรือน

ตารางที่ ๓๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ดอนพุด	๑๗๖	๔,๔๘๑	๔,๔๘๑	๓,๑๓๖.๗๐	๐.๗๐
รวม	๑๗๖	๔,๔๘๑	๔,๔๘๑	๓,๑๓๖.๗๐	๐.๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าวชนิดพันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี ๑ พันธุ์ปทุมธานี ๑ พันธุ์ กข ๔๑ พันธุ์ กข ๔๗ และพันธุ์ กข อื่นๆ

๒) การเตรียมดิน ในปัจจุบันเกษตรกร ได้เปลี่ยนการเตรียมดินจากการไถตะ ไถแปร เป็นการใช้เครื่องมือจอบหมุน โดยการใช้รถแทรกเตอร์ล้อยางหรือล้อตีนตะขาบ ทำการตีดิน หลังจากนั้นจึงใช้รถไถเดินตามทำการตีคลุก เพื่อทำเทือกสำหรับปลูกข้าวในลำดับต่อไป

๓) การปลูกข้าว ในพื้นที่เขตชลประทานเกษตรกรใช้วิธีการปลูกข้าวหลายรูปแบบ ดังนี้

(๑) การปลูกแบบหว่านน้ำตาม เป็นวิธีที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุด อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ประมาณ ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ เมล็ดพันธุ์ข้าวที่จะทำการหว่านจะต้องมีการบ่มเพาะให้มีลักษณะ "ตุ่มตา" ก่อนที่จะทำการหว่านลงในแปลงนาที่เตรียมดินไว้แล้ว ในปัจจุบันเกษตรกรจะใช้เครื่องพ่นเมล็ดข้าวลงในแปลงนาแทนการหว่าน

(๒) การปลูกแบบปักดำ เกษตรกรจะใช้เครื่องปักดำ ดังนั้นการเพาะกล้าต้องเพาะกล้าให้เข้ากับเครื่องปักดำที่จะใช้ ในปัจจุบันการปลูกข้าวแบบปักดำ จะมีผู้รับจ้างปลูกข้าวแบบปักดำ โดยทำการเพาะกล้าพร้อมปลูก เกษตรกรเจ้าของพื้นที่ต้องทำการเตรียมดินให้พร้อมสำหรับการปักดำตามเวลาที่ได้ตกลงกับผู้รับจ้างปักดำ

(๓) การปลูกแบบการหยอดเมล็ด โดยใช้เครื่องมือหยอดเมล็ดลงบนแปลงนาที่เตรียมดินทำเทือกไว้แล้ว เกษตรกรเริ่มปลูกข้าวด้วยวิธีการนี้เพิ่มมากขึ้น

(๔) การปลูกด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การโยนกล้า การล้มตอซัง

๔) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๐ อาศัยน้ำระบบชลประทาน ร้อยละ ๑๐ อาศัยน้ำฝนและบ่อกักเก็บน้ำ

๕) การดูแลรักษา

(๑) ระยะกล้า ข้าวอายุ ๑-๑๒ วัน

- หลังหว่านข้าว ไม่เกิน ๔ วัน ฉีดสารป้องกันวัชพืชชนิดคุมหญ้า กรณีปักดำ หลังปักดำ ๑ วัน ปลอ่ยให้น้ำเข้าที่ระดับ ๕ เซนติเมตร แล้วฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช

- ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือตามค่าวิเคราะห์ดิน เมื่อข้าวอายุ ๒๐ วันรักษาระดับน้ำประมาณ ๕ เซนติเมตร

- สํารวแปลงนาหากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

(๒) ระยะแตกกอ ข้าวอายุ ๒๕-๕๕ วัน

- ข้าวอายุ ๔๐ วัน ระบายน้ำออกปลอ่ยให้น้ำแห้ง ประมาณ ๕ วัน แล้วใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ระบายน้ำเข้ารักษาระดับน้ำ ๕-๑๐ เซนติเมตร

- สํารวแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

(๓) ระยะข้าวตั้งท้อง ข้าวอายุ ๕๕-๘๕ วัน

- ข้าวอายุ ๕๕-๖๐ วัน (ระยะแตกกอสูงสุด) ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๓ (หากสังเกตเห็นใบข้าวมีอาการขาดปุ๋ย) สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ระบายน้ำเข้าและรักษาระดับน้ำ ๕-๑๐ เซนติเมตรระวังไม่ให้ข้าวขาดน้ำ

- สํารวแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี กรณีพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเฉลี่ย ๑ ตัวต่อต้น จึงใช้สารเคมีชนิดดูดซึมฉีดตามคำแนะนำในฉลาก หรือฉีดเชื้อราบิวเวอร์เรีย

(๔) ระยะข้าวสุกแก่ ข้าวอายุ ๘๕-๑๑๕ วัน

- สํารวแปลงนา หากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี

- ข้าวอายุ ๙๕-๑๐๐ วัน ระบายน้ำออกให้แห้ง เพื่อเร่งให้ข้าวสุกแก่พร้อมกัน

๖) การใส่ปุ๋ย

- ระยะกล้า ข้าวอายุ ๑-๑๒ วันใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ หรือตามค่าวิเคราะห์ดินเมื่อข้าวอายุ ๒๐ วัน รักษาระดับน้ำประมาณ ๕ เซนติเมตร

- ระยะแตกกอ ข้าวอายุ ๒๕-๕๕ วันใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ระยะข้าวตั้งท้อง ข้าวอายุ ๕๕-๘๕ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๓ (หากสังเกตเห็นใบข้าวมีอาการขาดปุ๋ย) สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐ กิโลกรัมต่อไร่

๗) การเก็บเกี่ยว ทำการเก็บเกี่ยวเมื่อข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง ข้าวอายุประมาณ ๑๑๐-๑๑๕ วัน (๒๘-๓๐ วันหลังการออกรวง)

๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวข้าวแล้วนำผลผลิตข้าวไปข้าวที่โรงสีหรือท่าข้าว โดยไม่มีการลดความชื้น ซึ่งความชื้นของเมล็ดข้าวในขณะเก็บเกี่ยวจะมีความชื้นประมาณ ๒๐-๒๕ เปอร์เซ็นต์

๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ตรวจสอบแปลงนาหากไม่พบศัตรูข้าวไม่ต้องฉีดสารเคมี กรณีพบแมลงศัตรูพืช เฉลี่ย ๕ - ๑๐ ตัวต่อต้น จึงใช้สารเคมีฉีดตามคำแนะนำในฉลาก หรือฉีดเชื้อราชีวเวอเรีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอตอนพุด มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←→	△			▽	←.....→			
ข้าวนาปรัง		←.....▽.....→									←△.....→	

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอตอนพุด จังหวัดสระบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอตอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลตอนพุด มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๔,๖๖๕ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนข้าว เป็นเงิน ๐ บาท

ตารางที่ ๓๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ ตำบลดอนพุด จังหวัดสระบุรี

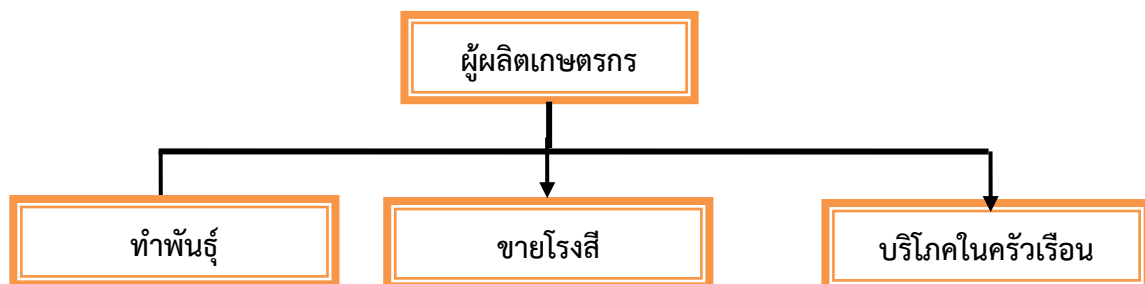
รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ
	นาปี	นาปรัง	นาปี	นาปรัง	
ค่าเตรียมดิน	๔๔๐	๔๔๐	-	-	-
ค่าจ้างหว่านข้าว, คราดกลบ	๑๔๐	๑๔๐	-	-	-
ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว	๔๐๐	๔๐๐	-	-	-
ค่ายากคุมหญ้า	๒๕๐	๑๒๕	-	-	-
ค่าจ้างฉีดยากคุมหญ้า	๑๐๐	๑๐๐	-	-	-
ปุ๋ยเคมี ๔๖-๐-๐	๘๙๐	๘๗๐	-	-	-
ปุ๋ยเคมี ๑๖-๒๐-๐	๘๙๐	๘๗๐	-	-	-
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	-	-	-
ค่าขนข้าว	๑๐๕	๑๐๕	-	-	-
ค่าน้ำมันดีเซล / เบนซิน	๒๓๐	๓๕๐	-	-	-
ค่าบำรุงเครื่อง	๒๒๐	๒๒๐	-	-	-
ค่าเช่านา	๕๐๐	๕๐๐	-	-	-
ค่ากระแสไฟฟ้าสูบน้ำ	-	-	-	-	-
ผลผลิต (กก./ไร่)	๙๐๐	๘๕๐	-	-	-
รวมรายจ่าย (บาท)	๔,๖๖๕	๔,๖๖๕	-	-	-
รวมรายได้ (บาท)	๘,๑๐๐	๘,๕๒๐	-	-	-
กำไรสุทธิ (บาท)	๓,๔๓๕	๓,๘๕๕	-	-	-

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบลดอนพุด)

(๑) วิธีการตลาด ภายใต้ขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานหรือจุดรับซื้อผลผลิตของพืชเป้าหมาย ทั้งของของผู้ประกอบการเอกชน สหกรณ์ กลุ่มรวบรวม เช่น โรงสีข้าว (สินค้าข้าว) ข้อมูลที่สำรวจรวบรวมได้แก่ จำนวนโรงงาน กำลังการผลิตที่สามารถรองรับผลผลิตพืช แบ่งตามการใช้ประโยชน์เป็น

- ใช้บริโภคในครัวเรือน	๒๑๑	ตัน
- ใช้ทำพันธุ์	๕๐	ตัน
- ส่งเข้าโรงงาน	๓,๑๓๖.๗๐	ตัน
รวมปริมาณความต้องการผลผลิต (Demand)	๒๑,๑๑๗.๑๗	ตัน

ภาพที่ ๓๓ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

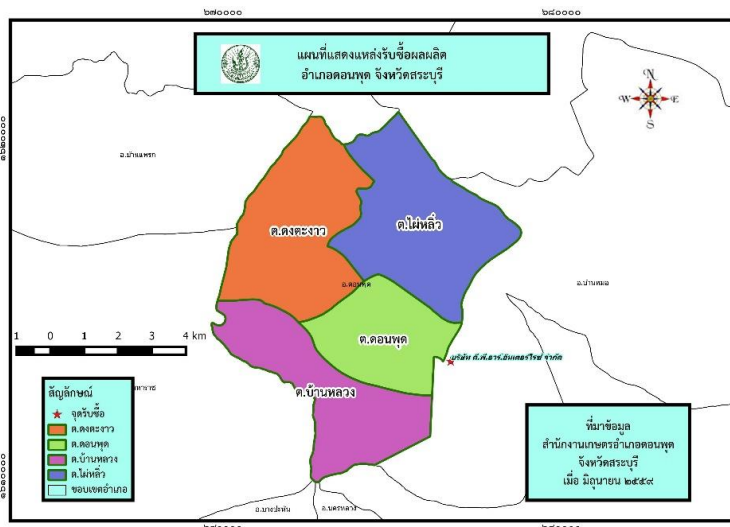
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลดอนพุด ไม่มีโรงสีในพื้นที่เขตตำบลดอนพุด เกษตรกรในตำบลดอนพุดจะขายข้าวในเขตพื้นที่ติดต่อในเขตอำเภอบ้านหมอ และ อำเภอกำแพง ที่เป็นเขตติดต่อ จำนวน ๒ แห่ง

๑. โรงสี ช.บุญชูพีซผล

๒. โรงสีDPR อินเตอร์ไพร่

ภาพที่ ๓๔ แสดงแหล่งรับซื้อข้าวเปลือก อำเภอดอนพุด (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลดอนพุด มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าวจำนวน ๗ ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่ จำนวน ๗ ราย องค์ความรู้ที่กษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- การทำนาแบบลดต้นทุน
- การผลิตปลอดภัยจากสารพิษ
- การทำบัญชีครัวเรือน

ตารางที่ ๓๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	บัณฑิต สำเร็จศิลป์	๒	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๒	มนิรัตน์ กิริมมาก	๓	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๓	อภิวันท์ สมะโน	๕	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๔	สามัคคี จินดาเพิ่ม	๓	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๕	ดอกไม้ สาริการินทร์	๔	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๖	พิลัยวรรณ สีเดือน	๒	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๗	เพรี ฉ่ำศรี	๒	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว
๘	ยุเดือน รอดเรือง	๔	ดอนพุด	ดอนพุด	๒๕๖๒	ด้านข้าว

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, พ.ศ.๒๕๖๕)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๕ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑. ข้าว	๑.เปอร์เซ็นต์การออกของเมล็ด ข้าวไม่ดีพอ ๒.ข้าวโตได้ไม่เต็มที่ พบข้าวติด จำนวนมาก ๓.เมล็ดพันธุ์ข้าวราคาเพิ่มขึ้น	๑.จัดหาเมล็ดพันธุ์ที่ดี ๒.สนับสนุนการให้ความรู้วิธีการกำจัดข้าววัชพืช ๓.รวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อซื้อเมล็ดพันธุ์ให้ได้ราคาที่ถูกลง	๑-๕ ตำบลดอนพุด	ปานกลาง
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑.ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ๒.ขาดการส่งเสริมเกษตรกร รุ่นใหม่ ๓.ขาดการรวมกลุ่มของ เกษตรกร	๑.เกษตรกรยึดติดกับการใช้ สารเคมี ๒.เกษตรกรรุ่นใหม่ยังไม่มี ประสบการณ์มากพอ ๓.เกษตรกรไม่สนใจการ รวมกลุ่ม	๑.สนับสนุนการให้ความรู้ ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน และสนับสนุนการใช้สารชีวภัณฑ์ ๒.จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจปฏิบัติตาม ๓.รวมกลุ่มเกษตรกร และจัดตั้งเป็นกลุ่มแปลงใหญ่	๑-๕ ตำบลดอนพุด ๑-๕ ตำบลดอนพุด ๑-๕ ตำบลดอนพุด	ปานกลาง ปานกลาง ปานกลาง
ด้านการแปรรูปผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ ๑.ขาดการแปรรูปหรือเพิ่ม มูลค่าสินค้า	๑.ขายข้าวเปลือกแก่โรงสีอย่าง เดียว	๑.รวมกลุ่มผลิตสินค้าแปรรูป หรือปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้ดูน่าสนใจ	๑-๕ ตำบลดอนพุด	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลออนพุด

ตารางที่ ๓๖ : แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
ปัจจัยภายนอก	๑. มีระบบชลประทานเหมาะสมกับการทำการเกษตรตลอดปี ๒. มีแหล่งผลิตการเกษตรที่สำคัญ ๓. มีพื้นที่ทำนาได้ตลอดปี ๔. มีเครื่องมือการเกษตรที่สำคัญ ๕. มีพอใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ๖. มีแหล่งเงินทุนของหมู่บ้าน ๗. การคมนาคมสะดวก	๑. ชุมชนมีความแตกแยก ขาดความสามัคคี ไม่มีการรวมกลุ่ม ๒. ดินเสื่อมความอุดมสมบูรณ์ ๓. เกษตรกรไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการทำนา ๔. ขาดความรู้เรื่องสารเคมีและสารชีวภาพ
โอกาส (O)	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. ส่งเสริมให้แปรรูปผลิตภัณฑ์ สีสาวสารขายเอง (S๓O๓) ๒. ส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์ที่ไว้รับประทานในท้องถิ่น (S๓O๑, ๓) ๓. ส่งเสริมให้มีการทำแปลงขยายเมล็ดพันธุ์ (S๕O๑,๓)	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. ถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชปลอดภัย/การผลิตสารชีวภัณฑ์ (W๕O๑) ๒. ปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มธาตุอาหาร (W๒O๑) ๓. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและแปรรูปข้าว (W๑O๓)
ภัยคุกคาม (T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อย (S๒T๒) ๒. ส่งเสริมให้ปลูกพืชอื่นหลังฤดูทำนา (S๒T๑) ๓. ส่งเสริมให้เกษตรกรขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง (T๕T๔)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสาน (W๕T๑) ๒. ขอบบประมาณชุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร (W๑O๔)

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๑.๒ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- ๑.๓ เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรและเกษตรกรต้นแบบ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการผลิตพืชอาหารปลอดภัย
- ๒.๒ ลดต้นทุนการผลิต โดยเน้นการใช้สารชีวภัณฑ์
- ๒.๓ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปสินค้า เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์
- ๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรขุดบ่อน้ำเพื่อการเกษตรไว้ใช้เอง

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการใช้มีการปลูกพืชใช้น้ำน้อย
- ๓.๒ ส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการวัชพืช และศัตรูพืชอย่างต่อเนื่อง
- ๓.๓ ส่งเสริมให้ปลูกพืชอื่นหลังฤดูทำนา

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้
- ๔.๒ บริการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ
- ๔.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อให้เกษตรกรมีการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน : อบรมเกษตรกร/ฝึกปฏิบัติ

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการผลิตข้าวที่เหมาะสม

 โครงการที่ ๑ โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว

 โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืช

 โครงการที่ ๑ โครงการป้องกันกำจัดโรค/แมลงในนาข้าวอย่างเหมาะสมและปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบประจำชุมชน จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ

 โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาเกษตรกรผู้นำและแหล่งเรียนรู้

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : ให้เกษตรกรมีความสามารถในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และเพิ่มช่องทางการตลาด

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเกษตรกรรุ่นใหม่

 โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

 โครงการที่ ๒ ศึกษาดูงานการตลาดจากเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ประสบความสำเร็จ

๑.๒.๒ Smart Farmer (SF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

 โครงการที่ ๑ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรสู่ Smart Farmer

 โครงการที่ ๒ ศึกษาดูงานจากเกษตรกรต้นแบบ

๑.๒.๓ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อให้กลุ่มมีการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูป

 : เพื่อเป็นการกระจายความรู้ไปสู่เกษตรกรแต่ละตำบล

 : ทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

 โครงการที่ ๑ โครงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของกลุ่มแม่บ้านหลายๆกลุ่มในอำเภอ

 โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

๑.๒.๔ กลุ่มยูวเกษตรกร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อพัฒนาให้กลุ่มยูวเกษตรกร ความสามารถ ทักษะของสมาชิกกลุ่มยูวเกษตรกรในการดำเนินงานส่งเสริมเคหกิจเกษตร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการ วางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงิน และอาชีพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มยูวเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร

โครงการที่ ๑ การอบรม พัฒนาศักยภาพกลุ่มยูวเกษตรกร

๑.๒.๕ อาสาสมัครเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของอาสาสมัครและเกษตรกรต้นแบบ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) อำเภอตอนพุด

โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงาน และอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถของ อกม.

๑.๒.๖ วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : มีเป้าหมายที่จะพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถสร้างสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานรับรอง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ดี การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม

๑.๒.๗ แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนากลุ่มให้มีการทำการเกษตรแบบครบวงจร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาศักยภาพการผลิตของสมาชิกในกลุ่มแปลงใหญ่

โครงการที่ ๑ ศึกษาดูงานกลุ่มแปลงใหญ่ที่ประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรแบบ

ครบวงจร

๑.๒.๘ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครบวงจร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน พัฒนาศักยภาพประธานศูนย์เรียนรู้ และศูนย์เรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๑ ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ให้พร้อมที่จะเป็นแหล่งเรียนรู้

โครงการที่ ๑ พัฒนาศูนย์เรียนรู้ให้มีแปลงสาธิต มีองค์ความรู้ในหลายๆด้าน และ

น่าสนใจ

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

- ๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์ ปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์
- ๒) กลยุทธ์ / วิธีการดำเนินงาน สร้างการเรียนรู้ และสนับสนุนพันธู์ปอเทือง
 กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการไถกลบตอซัง ปลุกพืชบำรุงดิน
 โครงการที่ ๑ การปรับปรุงบำรุงดินโดยการปลุกพืชปุ๋ยสด

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

- ๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอต่อการทำการเกษตร
- ๒) กลยุทธ์ / วิธีการดำเนินงาน วางแผนการเพาะปลูกในช่วงฤดูกาลผลิต
 กลยุทธ์ที่ ๑ วางแผนการเพาะปลูกพืชในช่วงที่ฝนขาดช่วง
 โครงการที่ ๑ การส่งเสริมให้ปลูกพืชใช้น้ำน้อย
 โครงการที่ ๒ พัฒนาแหล่งน้ำภายในชุมชน (ขุด ลอก)

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	งบประมาณ/แหล่งงบประมาณ					ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๘	ปี ๒๕๖๙	ปี ๒๕๗๐	
การแปรรูป ผลผลิตและ พัฒนา ผลิตภัณฑ์	๑. โครงการแปรรูปผลผลิต ทางการเกษตร	ส่งเสริมอาชีพให้แก่ เกษตรกร	เกษตรกร	๑-๕ ตำบลดอนพุด	อบรมให้ความรู้ เกษตรกร	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	ศูนย์ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพ การเกษตร
	๒. พัฒนาผลิตภัณฑ์ และ บรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย	เพื่อเจาะตลาด ประชาชนรุ่นใหม่	เกษตรกร	๑-๕ ตำบลดอนพุด	อบรมให้ความรู้ เกษตรกรทุกหมู่	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	กรมพัฒนาชุมชน
	๓. โครงการส่งเสริม การตลาดออนไลน์	เพื่อให้เกษตรกรมี ช่องทางการตลาดที่ เพิ่มขึ้น	เกษตรกร	เกษตรกร	๑-๕ ตำบลดอนพุด	อบรมให้ความรู้ เกษตรกร	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐

บรรณานุกรม

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๔). แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๓). เขตการใช้ที่ดินอำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

แผนที่จังหวัดสระบุรี. (๒๕๖๔). สืบค้นจาก <http://www.novabizz.com/Map/๓๔.htm>

กรมการปกครอง. (๒๕๖๕). รายงานสถิติจำนวนประชากร. สืบค้นจาก <http://www.dopa.go.th/TH/service.pnp>

กรมการพัฒนาชุมชน. (๒๕๖๕). รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน.

ภาคผนวก

๑.โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ ปี ๒๕๖๖

๑. หลักการและเหตุผล

ตำบลดอนพุด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๖,๒๔๑ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๗๐๐ - ๘๐๐ กิโลกรัม โดยพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด อยู่ในเขตชลประทานศักยภาพในการผลิตข้าวค่อนข้างมาก เกษตรกรส่วนใหญ่ทำนาต่อเนื่องโดนประมาณ ๒ ปี ๕ ครั้ง เกษตรกรมีการใช้ปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูในอัตราที่สูงต่อความจำเป็น ทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวสูง (ประมาณ ๑ ใน ๓ ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด) มีผลให้ไม่คุ้มกับค่าตอบแทนที่ได้รับอีกทั้งผลผลิตที่ได้รับสารพิษตกค้าง ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และตัวเกษตรกรผลิตข้าวเองด้วย

ดังนั้น เพื่อสนองต่อนโยบายรัฐบาลที่มุ่งเน้นต้องการให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลกหรือเป็นแหล่งผลิตอาหารปลอดภัย (Food Safety) จังหวัดสระบุรี จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ ปี ๒๕๖๕ นั้น

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าวลงได้ไร่ละ ๓๕๐ บาท
๒. ผลผลิตข้าวที่ได้จากพื้นที่เพาะปลูกที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒,๐๐๐ ไร่ มีความปลอดภัยจากสารพิษ
๓. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาองค์ความรู้ และการปฏิบัติตามโครงการอย่างมีส่วนร่วม

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลดอนพุด

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ในฤดูนาปี ๒๕๖๖/๖๗ ระหว่างเดือน เมษายน ๒๕๖๖ ธันวาคม ๒๕๖๗

๕. แผนดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ให้ทราบรายละเอียด
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเป้าหมาย โดยการประชุมชี้แจงเกษตรกรที่สนใจและสมัครร่วมโครงการ
๓. จัดทำทะเบียนเกษตรกรและต้นทุนการผลิต
๔. จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุน เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี
๕. จัดตั้งกลุ่มกองทุนหมุนเวียนผู้ผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ
๖. ฝึกอบรมเกษตรกร (ตามขบวนการโรงเรียนเกษตรกร)
๗. ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ
๘. จัดทำแปลงปลูกข้าวปลอดภัยจากสารพิษ
๙. รายงานผลการดำเนินงาน

๖. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๗. ผู้รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด, เทศบาลตำบลดอนพุด

๘. งบประมาณเป็นเงิน ๒๘,๖๐๐ บาท ดังนี้

๑. สนับสนุนกากน้ำตาล กลุ่มละ ๕๐๐ ก.ก. จำนวน ๕๐๐ ก.ก.ๆละ ๒๐ บาท เงิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๒. สนับสนุนวัสดุสำหรับฝึกอบรมเกษตรกร ๑๐๐ ราย เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
๓. ค่าอาหารกลางวันและเครื่องดื่มเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม ๑๐๐ คนๆละ ๑๕๐ บาท ๕ ครั้ง เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
๔. ค่าสัมมนาคุณวิทยากร ๔ ครั้งๆละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๒,๔๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ไร่ละ ๓๕๐ บาท
๒. ผลผลิตข้าวมีความปลอดภัยจากสารพิษ
๓. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้ตามขอบวนการโรงเรียนเกษตรกรข้าว จำนวน ๒๕ ราย
๔. เกษตรกรรายได้เพิ่มขึ้น ไร่ละ ๔๕๐ บาท

๒. โครงการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

การเกษตรกรรมของตำบลดอนพุดในปัจจุบันมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อีกทั้งการให้สารเคมีในรูปแบบต่างๆ มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในการลดต้นทุนการผลิตและการรักษาสิ่งแวดล้อม ส่งผลทำให้ดินมีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูงด้วยการใช้ปุ๋ยพืชสด เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน เป็นการทำการเกษตรที่ยั่งยืนต่อไป

ทรัพยากรดินเป็นปัจจัยพื้นฐานของการเกษตรกรรม ปัจจุบันดินในอำเภอดอนพุดมีปริมาณอินทรีย์วัตถุอยู่ในปริมาณน้อย ซึ่งเป็นอินทรีย์วัตถุเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้ดินมีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูงด้วยการใช้ปุ๋ยพืชสด เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน เป็นการทำการเกษตรที่ยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยพืชสดให้มีสมบัติทางเคมี กายภาพ ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

๓. ตัวชี้วัด

๑. ทรัพยากรดินได้รับการฟื้นฟู ๓,๑๐๔ ไร่
๒. เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน ๑๐๐ ราย

๔. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรในตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มต้นเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๖ สิ้นสุดเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๖

๖. หน่วยงานรับผิดชอบ

สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี เทศบาลตำบลดอนพุด สำนักงานเกษตรอำเภอดอนพุด

๗. ผลการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงแก่เกษตรกร พร้อมทั้งรับสมัครเกษตรกรที่ขอเข้าร่วมโครงการฯ
๒. พื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ เกษตรกรในตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
๓. จัดตั้งกลุ่มทำน้ำหมักชีวภาพ
๔. จัดทำแปลงสาธิตปลูกถั่วเขียว

๘. งบประมาณ

๑. สนับสนุนกากน้ำตาล ๑๐๐ รายๆละ ๒๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
๒. สนับสนุนถังพลาสติกมีฝาปิดลิ้น ๔๐๐ รายๆละ ๑ ใบๆละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ปรับโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น
๒. สภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
๓. ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเนื่องจากธาตุอาหารในดินเพิ่มขึ้น

๓. โครงการสร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจร

๑. หลักการและเหตุผล

ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี มีพื้นที่การเกษตรอยู่ในระบบชลประทาน กิจกรรมการเกษตรส่วนใหญ่ คือ ข้าว เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย ราคาซื้อผลผลิตต่ำ และยังประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น ฝนทิ้งช่วง น้ำท่วม เป็นต้น ส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้ไม่พอเลี้ยงชีพ เกิดปัญหาภาวะหนี้สิน

การเรียนรู้ผ่านเกษตรกรผู้นำที่ประสบความสำเร็จ นับว่าเป็นการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จทางหนึ่งที่อยู่ใกล้ตัวเกษตรกร จึงสมควรที่จะจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวครบวงจรประจำไว้ที่ตำบลเพื่อที่จะสามารถเป็นต้นแบบและเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้กับเกษตรกรในชุมชนนั้น ๆ

๒. วัตถุประสงค์

๑. สร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจรประจำตำบล เพื่อสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในอำเภอ โดยให้มีองค์ประกอบครบถ้วน ได้แก่ เกษตรกรผู้นำ หลักสูตรเรียนรู้ สถานที่อบรมให้ความรู้ ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ เป็นต้น

๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต

๓. เป้าหมาย

ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการพื้นที่ในตำบลดอนพุด

๖. กิจกรรม

๑. สร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวอย่างครบวงจร
๒. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้นำให้แก่เกษตรกรเจ้าของศูนย์เรียนรู้
๓. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในชุมชน

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรผู้นำที่มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ฯ
๒. ดำเนินการสร้างหรือปรับปรุง ได้แก่ สถานที่จัดอบรม ฐานเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ เป็นต้น
๓. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการถ่ายทอดความรู้
๔. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรผู้นำให้แก่เกษตรกรเจ้าของศูนย์เรียนรู้
๕. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพเกษตรกรในชุมชน โดยมีเกษตรกรเจ้าของศูนย์เรียนรู้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

๘. หน่วยงานรับผิดชอบ

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และองค์การบริหารส่วนตำบล

๙ ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) มีศูนย์เรียนรู้ด้านการผลิตข้าวครบวงจรประจำตำบล
- ๒) เกษตรกรเจ้าของศูนย์มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในชุมชน
- ๓) มีเกษตรกรต่างพื้นที่สามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้จากศูนย์ดังกล่าวได้

๔. โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๑. หลักการและเหตุผล

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลดอนพุด ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ข้าว เพื่อให้เกษตรกรมีการพัฒนา รูปแบบการเกษตร พัฒนาศักยภาพการผลิต การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้หลากหลาย พัฒนาผลิตภัณฑ์ และเพื่อต้องการสนองความต้องการของชีวิตและความสอดคล้องกับสถานการณ์อันเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างความ เข้มแข็งให้กับเกษตรกร ภายใต้กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการพัฒนาดังกล่าวจะต้องอาศัยความรู้และ งบประมาณเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น จึง เห็นสมควรที่จะรวบรวมและจัดทำเป็นแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของอำเภอ
๒. เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำโครงการและงบประมาณประจำปี และเสนอขอรับการสนับสนุน

งบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ

๓. เป้าหมาย

ได้แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอที่มีเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลดอนพุด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

๖. กิจกรรม

๑. สร้างทีมงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
๒. รวบรวมและจัดเก็บข้อมูล
๓. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลระดับตำบล และระดับตำบล
๔. จัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล และตำบล
๕. ประชาพิจารณ์แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
๖. ปรับปรุงแก้ไขแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. สร้างทีมงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
๒. รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม
๓. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลระดับตำบล
๔. กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
๕. จัดทำร่างแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ๕ ปี
๖. ประชาพิจารณ์แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากเกษตรกร และผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย
๗. ปรับปรุงแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๘. นำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลสู่การปฏิบัติ โดยเสนอของบประมาณจากงบพัฒนาจังหวัด งบประมาณตามภารกิจหน่วยงาน เป็นต้น

๙. ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมประมง และองค์การบริหารส่วนตำบล

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีกรอบในการกำหนดทิศทางการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของตำบล

๒. มีกรอบในการจัดทำโครงการและงบประมาณประจำปี และเสนอขอรับการสนับสนุน

งบประมาณจากแหล่งต่าง ๆ